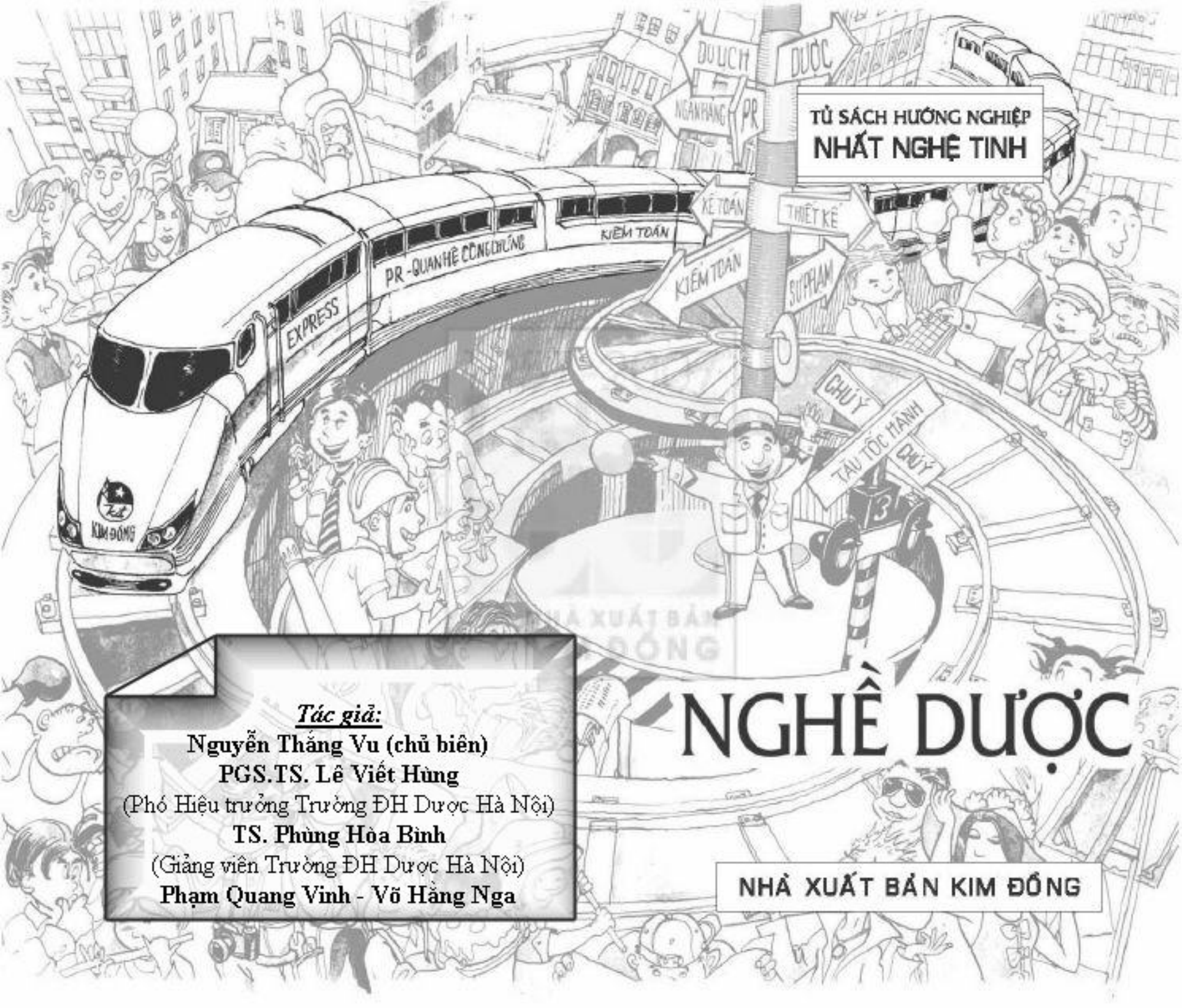

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH
NGHỀ
DƯỢC

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH

NGHỀ DƯỢC

Tác giả:

Nguyễn Thắng Vu (chủ biên)

PGS.TS. Lê Viết Hùng

(Phó Hiệu trưởng Trường ĐH Dược Hà Nội)

TS. Phùng Hòa Bình

(Giảng viên Trường ĐH Dược Hà Nội)

Phạm Quang Vinh - Võ Hằng Nga

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

TOA TÀU SỐ 5

NGHỀ DƯỢC

MỤC LỤC

- Lời ngỏ 5

Hàng ghế số 1 - Câu chuyện nghề dược 6

Hàng ghế số 2 - Nghề dược là gì ? 10

Hàng ghế số 3 - Trong ngành dược, bạn sẽ làm gì ? 16

Hàng ghế số 4 - Dược sĩ làm việc ở đâu? 22

Hàng ghế số 5 - Những lý do để bạn chọn ngành dược 28

Hàng ghế số 6 -Những tố chất giúp bạn thành công trong nghề dược 30

Hàng ghế số 7 - Nghề dược - học ở đâu ? 36

Hàng ghế số 8 - Bạn quyết định 40

Hàng ghế số 9 - Bạn muốn biết 45

- Góc chia sẻ 69

Copyright © by Kim Dong Publishing House
Tác phẩm do Nhà xuất bản Kim Đồng giữ bản quyền

Nhất nghệ tinh...

Hàng năm, mỗi độ hè đến, lại có hàng triệu bạn đọc Kim Đồng đứng trước ngưỡng cửa các trường đại học, cao đẳng và trung học chuyên nghiệp với câu hỏi: Mình nên thi vào trường nào nhỉ? Nên chọn ngành nghề nào cho phù hợp đây?

Ngày nay, khi sự phát triển của xã hội kéo theo sự mở rộng và biến đổi của các ngành nghề, việc chọn nghề đang trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Các bạn trẻ không chỉ dựa vào sự tư vấn từ phía nhà trường, cha mẹ... mà còn cần một cẩm nang với những chỉ dẫn cơ bản, làm tiền đề cho sự lựa chọn chính xác. Với sự tham gia của các chuyên gia trong từng lĩnh vực, **Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh** của Nhà xuất bản Kim Đồng ra đời với mong muốn đáp ứng phần nào nhu cầu cấp thiết ấy.

Mỗi cuốn sách được kết cấu như một toa tàu, mỗi toa tàu là một nghề trong đoàn tàu hướng nghiệp song hành cùng bạn trên hành trình vào tương lai. Ngay từ khi còn ngồi trên

ghế nhà trường, các bạn đã có thể chủ động tìm hiểu về các ngành nghề đa dạng, phong phú trong xã hội. Qua từng hàng ghế, bạn sẽ biết nghề đó là gì, làm việc ở đâu, cần những tố chất gì, đào tạo ra sao...

Ngoài ra, phần *Góc chia sẻ* còn cung cấp những trao đổi, giải đáp cụ thể hơn về các ngành nghề, phương pháp hiệu quả để lựa chọn nghề nghiệp, cũng như những chia sẻ, nhận xét của chính các bạn...

Tất nhiên, dù là ai chăng nữa, cũng không bao giờ đưa ra được những chỉ dẫn, góp ý cụ thể cho từng trường hợp. Bởi vậy, khi xây dựng tủ sách này, chúng tôi chỉ có một mongước là các bậc phụ huynh, các bạn học sinh, sinh viên có thể tìm kiếm ở nơi đây những thông tin có ích cho mình. Và nếu như những thông tin ấy thực sự có ích trong hành trang của các bạn trên đường đi tới thành công trong nghề nghiệp, thì đó chính là niềm vui lớn của chúng tôi.

Nhà xuất bản Kim Đồng xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ và cộng tác nhiệt tâm của các vị cộng tác viên để bộ sách được ra mắt bạn đọc.

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Đạo làm thuốc là một nhân thuật chuyên bảo vệ sinh mạng con người, phải lo cái lo của người, vui cái vui của người, chỉ lấy việc cứu sống mạng người làm nhiệm vụ của mình không nên cầu lợi kể công.

Hải Thượng Lãn Ông

Trong lịch sử phát triển, con người không ngừng phải chiến đấu chống lại bệnh tật. Thuốc đã ra đời, liên tục được nghiên cứu, cải tiến để nâng cao chất lượng cuộc sống của cộng đồng. Dược sĩ là những chuyên gia trước nhất được xã hội ủy nhiệm để đạt tới mục tiêu này.

Thế kỷ XXI, ngành dược đang phát triển rất mạnh. Cơ hội việc làm lớn, thu nhập cao, công việc ổn định, ngành dược hiện được các bạn trẻ thế giới rất quan tâm.

Tại Việt Nam, đây hiện cũng là một nghề đầy triển vọng. Tới năm 2010, nước ta phấn đấu tăng gấp khoảng 2 lần số dược sĩ so với hiện nay.

Nếu bạn yêu thích hoá học và sinh học, hãy khám phá Toa tàu số 5:

NGHỀ DƯỢC

HÀNG GHẾ SỐ 1

CÂU CHUYỆN NGHỀ DƯỢC

Bạn đang cầm trong tay những viên thuốc thật nhỏ bé, song đó lại là những nỗ lực và phát minh kỳ diệu của nhân loại trong cuộc chiến với tử thần. Chúng ta sẽ bắt đầu hành trình qua nghề dược với câu chuyện về những viên thuốc kỳ diệu ấy.

Cuộc chiến với bệnh bạch hầu

Châu Âu thế kỷ XIX, bệnh bạch hầu thường được mô tả dưới dạng thần chết, tay

cầm lưỡi hái gieo rắc nỗi kinh hoàng khắp mọi nơi. Điều nguy hiểm là triệu chứng của bạch hầu ban đầu thường đơn giản như cảm lạnh, rất khó nhận ra. Người bệnh chỉ bị sốt, nhức đầu và viêm họng.

Nhiều nghiên cứu đã thất bại nhưng các thầy thuốc vẫn ngày đêm ráng sức tìm ra thuốc chống lại căn bệnh nan y này. Năm 1894, hiệu lực của kháng độc tố bạch hầu được công bố. Tia hy vọng mới mở ra làm xôn xao ngành dược thế giới. Các dược sĩ ở cả châu Âu và châu Mỹ đều dồn sức theo đuổi việc đưa phát minh mới này vào ứng dụng sản xuất.

Cuối cùng, Emil Adolf von Behring tìm ra phương án khả thi ở huyết thanh. Trong cuộc chiến chống lại bệnh tật và tử thần, các thầy thuốc đã tìm thấy một con đường mới, một vũ khí mới mà sau này sẽ được ứng dụng rất rộng rãi trong y học.

Năm 1895, *một năm sau phát minh về hiệu lực kháng độc tố bạch hầu, hàng ngàn đứa trẻ được cứu sống, đánh dấu một mốc son chói lọi trong ngành dược thế giới.*

HÀNG GHẾ SỐ 2

NGHỀ DƯỢC LÀ GÌ ?

Dược: Thuốc

Hiểu một cách đơn giản, *nghề dược là nghề liên quan đến dược phẩm (thuốc), được phân thành nhiều lĩnh vực như: nghiên cứu, sản xuất, lưu thông phân phối, đảm bảo chất lượng, quản lý dược, hướng dẫn sử dụng thuốc cho mọi người...*

Chiếm vị trí quan trọng trong ngành dược là các dược sĩ. *Dược sĩ là những chuyên gia về thuốc.* Họ được đào tạo những kiến thức về chuyển hoá thuốc trong cơ thể, những phản ứng bất lợi của thuốc, tương tác qua lại giữa các loại thuốc, công thức phối hợp thuốc để đạt hiệu quả chữa bệnh tối ưu và an toàn cho người dùng.

Dược sĩ phục vụ cộng đồng bằng cách nghiên cứu, chế tạo, sản xuất, cung cấp dược phẩm, thông tin về dược phẩm, quản lý theo quy chế ngành, chất lượng thuốc...

Những tiến bộ trong việc ứng dụng công nghệ tin học giờ đây cho phép các dược sĩ tiện lợi hơn trong nhiều lĩnh vực như nghiên cứu, tư vấn cũng như lưu trữ và quản lý dược...

CẬN CẢNH NGHỀ DƯỢC

Dược học dựa trên những khoa học nào ?

Dược học dựa trên nhiều ngành khoa học khác nhau, trong đó *cơ bản nhất là hóa học và sinh học.*

Sản phẩm của nghề dược

Sản phẩm của nghề dược rất phong phú, bao gồm các loại *thuốc phòng và trị bệnh*, từ viên thuốc cảm sốt, thuốc bổ thông thường đến những loại thuốc đặc biệt để trị các chứng bệnh nan y. Trong cuộc sống hàng ngày, mọi người đều cần và sử dụng thuốc ở mức độ khác nhau. Vì vậy, *sản phẩm của nghề dược mang tính phổ thông cao*. Đây chính là điều kiện tạo ra thuận lợi và cả rủi ro khi bạn lựa chọn làm việc trong ngành dược.

Dựa trên nguồn gốc, ở Việt Nam, sản phẩm dược được phân làm hai loại:

a. Tân dược

Tân dược vào nước ta cùng với tây y. Đó là những loại thuốc được sản xuất từ hóa chất, một số loại vi nấm, hợp chất từ cây cỏ bào chế dưới dạng tinh khiết hoặc một số hợp chất tự nhiên bán tổng hợp thành chất khác. Một số ít tân dược được bào chế từ sản phẩm động vật.

Tân dược có hiệu lực trị bệnh mạnh, tiện dụng. Tuy nhiên, nguồn gốc chủ yếu của tân

dược là từ hóa chất nên có thể gây một số tác dụng bất lợi cho người bệnh.

b. Đông dược

Đông dược gắn liền với đông y, là những thuốc có nguồn gốc từ cây cỏ, khoáng vật, động vật. Hiện nay, một số đông dược vẫn được bào chế theo phương pháp cổ truyền, số khác được bào chế dưới dạng hiện đại như viên nén, viên nang, chè tan... để tăng thêm độ tiện dụng cho người dùng.

Đông dược có hiệu lực trị bệnh yếu hơn tân dược. Tuy nhiên, đông dược lại có thể giải quyết một số căn bệnh mãn tính theo cơ chế điều hòa cân bằng cho cơ thể. Đây chính là điểm mạnh riêng của đông dược.

Nghề dược - chính xác và bền bỉ

Làm nghề dược tức là bạn đang tiếp xúc với những công việc đòi hỏi tính chính xác và bền bỉ cao nhất.

Trước hết chúng ta cùng xét đến yêu cầu về sự chính xác. Khi đã được coi là thuốc để phòng và trị bệnh thì việc quản lý bắt đầu từ

nguyên liệu, quá trình sản xuất, đóng gói, hướng dẫn sử dụng, quảng cáo... đều phải qua các bộ phận chức năng kiểm duyệt chặt chẽ.

Bởi vậy, người làm trong ngành dược luôn đặt tính chính xác tuyệt đối lên hàng đầu trong công việc của mình. Bạn hãy thử tưởng tượng xem:

Thuốc không đạt tiêu chuẩn chất lượng sẽ bị cấm lưu hành.

Đăng ký sản xuất thuốc phải qua nhiều hội đồng các cấp xem xét, đánh giá trước khi cấp giấy phép.

Quảng cáo thuốc dưới mọi hình thức (trên bao bì, tờ rơi, phương tiện thông tin đại chúng...) không được phép quá giới hạn và phải qua kiểm duyệt...

Hướng dẫn sử dụng phải đủ cho người dùng hiểu và tuân theo.

Nhiều chủng loại thuốc không được mua tự do trên thị trường mà phải theo đơn của bác sĩ như thuốc gây nghiện, thuốc độc, thuốc gây rối loạn chức năng nội tiết, thuốc có tác dụng đặc biệt...

Còn sự bền bỉ?

Việc nghiên cứu, sản xuất thuốc đòi hỏi thời gian lâu dài. Không hiếm trường hợp để nghiên cứu thành công một loại thuốc mới mất suốt chiều dài cả cuộc đời của nhà nghiên cứu. Lại càng không hiếm những loại thuốc là kết quả công trình lao động tiếp nối của nhiều thế hệ dược sĩ.

Dược phẩm lại luôn có hai mặt, có thể chữa bệnh và cũng có thể gây bệnh, thậm chí gây tử vong cho con người nếu không sử dụng đúng đắn và hợp lý.

Chính vì thế, theo dõi tác dụng thuốc là công đoạn bắt buộc trước khi một dược phẩm được công nhận, nhằm phát hiện những tác dụng bất lợi như độc tính cấp, độc tính bán trường diễn, độc tính trường diễn hay độc tính bất thường (ung thư, sinh con quái thai...).

Tuỳ vào từng loại thuốc mà quá trình theo dõi kéo dài trong thời gian bao lâu, có khi đến hàng chục năm.

HÀNG GHẾ SỐ 3

TRONG NGÀNH DƯỢC, BẠN SẼ LÀM GÌ ?

Không ít người nghĩ rằng làm nghề dược nghĩa là trở thành dược sĩ tại các quầy thuốc... Thực ra, phạm vi hoạt động của nghề dược rộng lớn hơn nhiều. Tùy thuộc vào trình độ, sở thích, năng lực... bạn có thể tham gia các lĩnh vực dược khác nhau.

Ở nước ta, cùng sự phát triển kinh tế và hội nhập với thế giới, lĩnh vực hoạt động của ngành dược đang ngày càng được mở rộng, tham gia thường xuyên và tích cực hơn vào công tác bảo vệ và chăm sóc sức khoẻ cộng đồng.

Công nhân dược

Công nhân dược *làm việc trong các xí nghiệp, nhà máy dược phẩm; lao động kỹ thuật hoặc giản đơn trong dây chuyền sản xuất, cung ứng vật tư thiết bị...*

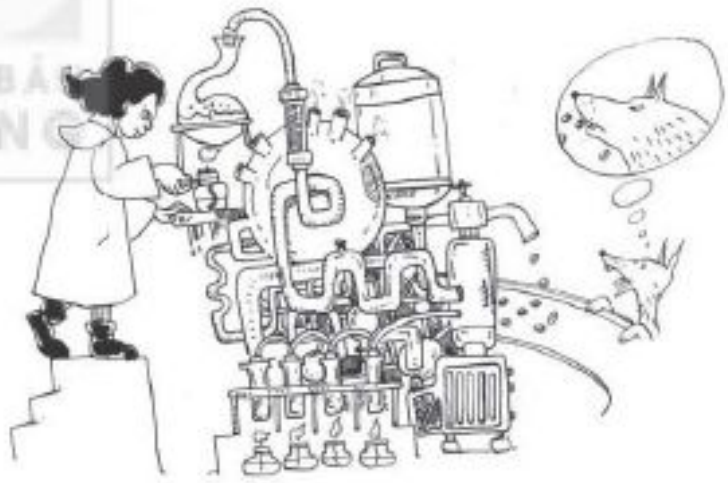
Dược tá (còn gọi là dược sơ cấp)

Là dược tá, bạn có thể *làm việc trong các xí nghiệp như công nhân, bán thuốc ở quầy thuốc, giúp việc cho dược sĩ, cấp thuốc ở khoa dược trong bệnh viện...*

Dược sĩ trung học

Dược sĩ trung học được phép tham gia làm việc ở tất cả các lĩnh vực khác nhau của ngành dược với vai trò trợ lý của dược sĩ đại học.

Hiện nay, nước ta vẫn còn tồn tại tình trạng thiếu nhân lực trong ngành dược nên ở một số địa phương vùng núi, vùng sâu, vùng xa, dược sĩ trung học được ủy nhiệm vai trò của dược sĩ đại học. Những dược sĩ trung học

này thường được giao giữ vị trí chủ nhiệm quầy thuốc huyện, phụ trách khoa dược của trung tâm y tế huyện...

Khởi đầu từ một dược sĩ trung học, bạn hoàn toàn có thể tự học hỏi, rèn luyện kiến thức. Và chẳng có gì ngăn cản bạn nỗ lực vượt qua kì thi tuyển để vào học hệ đại học không chính quy, trở thành dược sĩ đại học.

Dược sĩ đại học

Với tấm bằng dược sĩ đại học, bạn có thể tham gia vào toàn bộ thế giới rộng lớn của ngành dược. Khả năng lựa chọn công việc của bạn rất phong phú. Dưới đây là một số lĩnh vực chủ yếu:

*** Quản lý Nhà nước về Dược**

Làm việc trong lĩnh vực quản lý Nhà nước về dược, nghĩa là bạn đang chịu trách nhiệm quản lý sự vận hành của cả hệ thống ngành dược của đất nước. Ngoài kiến thức chuyên môn trong ngành dược, bạn còn cần trang bị cho mình nhiều kỹ năng khác, tuỳ vào từng vị trí cụ thể.

*** Nghiên cứu dược phẩm**

Bạn còn nhớ câu chuyện về cuộc chiến chống lại bệnh bạch hầu chứ? Nếu bạn say mê hoá học và sinh học, luôn muốn làm nên những điều kỳ diệu và có ích để chăm sóc tốt hơn sức khoẻ cộng đồng, nghiên cứu dược phẩm sẽ là lĩnh vực rất tốt để bạn cống hiến sức lực và trí tuệ.

Chỉ cần điểm qua một vài lĩnh vực nghiên cứu thôi cũng đủ thấy bạn có rất nhiều cơ hội để phát triển sự nghiệp:

- Tạo nguồn nguyên liệu làm thuốc: cây cỏ, hóa chất...
- Bào chế: từ nguyên liệu làm thành chế phẩm thuốc đạt tiêu chuẩn chất lượng.
- Nghiên cứu tác dụng của thuốc mới: tác dụng dược lý, sinh hóa, độc tính...
- Động dược học (nghiên cứu sự hấp thu, phân bố, chuyển hóa, thải trừ của thuốc trong cơ thể...).
- Sinh dược học (nghiên cứu ảnh hưởng của những yếu tố trong con người đến tác dụng của thuốc)...

Và còn rất nhiều lĩnh vực hấp dẫn khác.

*** Sản xuất thuốc** (Đông dược, Tân dược).

Muốn đến được với mọi người, thuốc trước hết cần phải được sản xuất ra. Ngày nay, việc nghiên cứu và sản xuất thuốc tại Việt Nam, làm ra những viên thuốc mang nhãn hiệu "made in Việt Nam", hợp với túi tiền người dân nước ta đang ngày càng được quan tâm đầu tư. Sao bạn lại không nằm trong mắt xích quan trọng này nhỉ?

*** Phân phối lưu thông thuốc**

Phân phối, lưu thông thuốc cũng là "khâu" thiết yếu để đưa thuốc đến với tất cả mọi người trong xã hội, bảo vệ và chăm sóc sức khoẻ cộng đồng.

Quy trình phân phối thuốc hiện nay được thực hiện từ Trungương đến địa phương và tới từng người bệnh. Nếu bạn có một chút "máu kinh doanh", có lẽ lĩnh vực này sẽ hấp dẫn bạn. Nhưng hãy nhớ rằng, trong nghề thuốc, là một dược sĩ chân chính, y đức luôn phải được đặt lên hàng đầu.

Ngoài ra, là một dược sĩ đại học, bạn có

thể quan tâm đến những công việc cũng đầy tiềm năng khác như:

** Kiểm nghiệm chất lượng thuốc.*

** Quản lý, cung cấp thuốc cho khoa lâm sàng ở bệnh viện.*

** Tham gia cùng bác sĩ kê đơn thuốc, hướng dẫn sử dụng thuốc cho người bệnh (còn gọi là dược lâm sàng).*

** Pha chế thuốc theo đơn của bác sĩ.*

** Quảng cáo, tiếp thị thuốc.*

** Giảng dạy trong các trường đại học, trung học dược, y.*

** Làm việc ở một số tổ chức trong nước và quốc tế về dược phẩm và chăm sóc sức khoẻ cộng đồng.*

HÀNG GHẾ SỐ 4

DƯỢC SĨ LÀM VIỆC Ở ĐÂU ?

Thuốc gắn chặt với đời sống, vì thế, là dược sĩ, bạn có thể phát triển sự nghiệp ở khắp mọi nơi: trong các phòng quản lý nghiệp vụ, viện nghiên cứu, bệnh viện, công ty, xí nghiệp dược phẩm, các trung tâm, tổ chức chăm sóc sức khỏe... hay chính nhà thuốc tư nhân của mình.

Tốt nghiệp ngành dược, tuỳ vào trình độ và năng lực, bạn có thể làm ở những nơi sau:

Trong lĩnh vực quản lý Nhà nước về Dược:

Tham gia vào lĩnh vực quản lý Nhà nước về dược, ở tuyến Trungương, bạn có thể làm việc tại Cục Quản lý Dược, Vụ Khoa học và Đào tạo... của Bộ Y tế. Còn ở địa phương, bạn sẽ tìm thấy vị trí của mình tại các phòng nghiệp vụ dược, phòng quản lý ngành nghề y dược tư nhân, các trung tâm y tế huyện...

Trong lĩnh vực nghiên cứu:

Tham gia vào lĩnh vực nghiên cứu dược, bạn sẽ làm việc tại các viện nghiên cứu như

Viện Dược liệu, Viện Kiểm nghiệm, Viện Vệ sinh Dịch tễ, Viện Y học Cổ truyền, các trường đại học... Ngoài ra, bạn cũng có thể làm việc ở các phòng nghiên cứu trong công ty, xí nghiệp dược phẩm.

Trong lĩnh vực sản xuất thuốc:

Lĩnh vực sản xuất thuốc mở ra khả năng lựa chọn tiềm tàng cho bạn.

Ở tuyến Trungương có các Xí nghiệp Trungương 1, 2, 3, 25, 26... Tại địa phương có các công ty dược cấp tỉnh hoặc xí nghiệp dược phẩm tỉnh, cấp huyện.

Sản xuất thuốc chủ yếu nằm ở khu vực Nhà nước, tuy nhiên, cũng có một số công ty tư nhân. Bên cạnh đó, bạn cũng có thể làm việc tại các công ty dược phẩm nước ngoài được phép hoạt động tại Việt Nam.

Trong lĩnh vực phân phối, lưu thông thuốc:

Với điều kiện nước ta hiện nay, đây vẫn là lĩnh vực hoạt động mạnh mẽ của các dược sĩ. Bạn có thể tham gia vào bất kì "mắt xích" nào trong hệ thống phân phối thuốc từ trungương tới địa phương.

Tuyến Trungương: Tổng Công ty Dược Việt Nam, các công ty dược phẩm, công ty dược liệu.

Ở địa phương: các công ty dược phẩm tỉnh, công ty cổ phần, công ty trách nhiệm hữu

hạn, doanh nghiệp tư nhân dược, các hiệu thuốc, nhà thuốc tư nhân.

Hoặc bạn có thể làm việc tại chính hiệu thuốc do bạn làm chủ cũng như các công ty dược nước ngoài đang xuất hiện ngày càng nhiều trên thị trường Việt Nam.

Trong lĩnh vực kiểm nghiệm chất lượng thuốc:

Kiểm nghiệm chất lượng thuốc là một mảng rất đáng để bạn quan tâm trong ngành dược. Bạn có thể làm việc tại Viện kiểm nghiệm trungương, các trung tâm kiểm nghiệm tỉnh, phòng kiểm nghiệm của xí nghiệp, công ty...

Trong lĩnh vực đào tạo nhân lực dược:

Trong lĩnh vực đào tạo nhân lực dược, tuỳ vào khả năng và trình độ, bạn có thể tham gia giảng dạy, công tác tại các trường trực thuộc Bộ Y tế như *Trường Đại học Dược Hà Nội, Trường Đại học Y - Dược Tp. Hồ Chí Minh, Học viện Quân Y*... Hoặc một số trường trung học y, dược ở địa phương: Hà Nội, Sơn La, Hải Dương...

HÀNG GHẾ SỐ 5

NHỮNG LÝ DO ĐỂ BẠN CHỌN NGÀNH DƯỢC

Cơ hội việc làm phong phú và thu nhập cao

Trên thế giới cũng như tại Việt Nam, nhu cầu về dược sĩ, dược tá, công nhân dược... rất lớn và không ngừng tăng. Hiện nay, nước ta mới có khoảng 0,8 dược sĩ/10.000 dân, tỷ lệ thấp so với thế giới. *Chúng ta đang phấn đấu tới năm 2010 đạt 1,5 dược sĩ/10.000 dân, tức là tăng gấp 2 lần số dược sĩ trong vòng 5 năm.* Đó là chưa kể tới lượng dược sĩ cần để bù vào số lượng dược sĩ về hưu tương đối lớn trong những năm tới.

Các hãng thuốc của nhiều quốc gia đang thâm nhập vào thị trường nước ta kèm theo nhu cầu tuyển dụng, tạo ra cơ hội lựa chọn phong phú cho bạn. Làm việc tại đó giúp bạn có điều kiện tiếp cận với những tiến bộ về dược phẩm và công nghệ trong ngành dược thế giới, đặc biệt là về phương pháp tiếp cận khách hàng (marketing).

Khác với một số ngành như kinh tế, tài chính, công nghệ thông tin... số trường đào tạo

nghề dược ở nước ta không nhiều, chỉ tiêu đào tạo lại ít. Bạn sẽ tránh được việc phải cạnh tranh quá gắt gao. Trên thế giới, các dược sĩ luôn có đồng lương đáng ghen tị còn tại Việt Nam, thu nhập trung bình của dược sĩ cũng có thể khiến bạn hài lòng. Theo quy chế hiện nay, bạn có thể làm ngoài giờ ở các nhà thuốc tư nhân để tăng thu nhập.

Tất nhiên, nghề nào cũng vậy, cơ hội việc làm và mức thu nhập phụ thuộc vào trình độ, năng lực, sự nhạy bén... của bản thân bạn.

Một nghề rất linh hoạt

Trái với một số quan niệm thông thường về nghề dược, nếu bạn là một người ưa sự mới mẻ, bạn sẽ chẳng bao giờ cảm thấy nhàm chán trong nghề nghiệp này. Bởi phạm vi hoạt động nghề dược rất rộng và linh hoạt. Nếu cảm thấy đã chán với một lĩnh vực nào đó, bạn có thể tiến sang lĩnh vực khác. Trên thực tế, không ít dược sĩ làm nhiều công việc một lúc. Họ vừa tham gia nghiên cứu thuốc, giảng dạy tại các cơ sở đào tạo ngành dược, vừa làm việc trong bệnh viện (dược lâm sàng)...

Bạn có nhiều cơ hội để khẳng định mình

Những căn bệnh nan y, những bệnh dịch mới xuất hiện... vẫn luôn là bài toán khó với ngành dược toàn thế giới, đòi hỏi sự nỗ lực không ngừng của các dược sĩ và bác sĩ.

Riêng tại Việt Nam, nhu cầu hiện đại hóa ngành dược đang đặt ra cấp thiết, mà khả năng của chúng ta còn nhiều hạn chế. Vì thế, nghề dược luôn là một khoảng trống có thể khai thác tốt, đồng thời cũng là cơ hội tiềm tàng để bạn khẳng định tài năng và tâm huyết của mình. Đặc biệt lĩnh vực dược liệu - đông dược vẫn còn rất "hoang sơ" chờ bạn khai phá.

Phát triển khả năng kinh doanh

Nếu bạn có đầu óc làm kinh tế, bạn hoàn toàn có thể phát triển khả năng đó trong ngành dược. Bạn được phép mở nhà thuốc tư nhân sau 1 vài năm làm việc. Bạn cũng có thể tham gia công việc kinh doanh ở các công ty, xí nghiệp dược trong và ngoài nước.

Kinh doanh dược phẩm ít đối thủ cạnh tranh hơn nghề khác vì nó đòi hỏi sự am hiểu

về thị trường thuốc trong nước và trên thế giới. Ngoài lợi nhuận, chữ "tâm" trong kinh doanh dược phẩm rất quan trọng, bởi công việc bạn đang làm liên quan trực tiếp đến sức khỏe và tính mạng của con người.

Công việc nhẹ nhàng, tao nhã

Nếu bạn là nữ, bạn sẽ tìm thấy nhữngưu điểm riêng với nghề dược. Công việc trong ngành dược vẫn được xem là nhẹ nhàng, tao nhã, rất phù hợp với phái yếu.

Tất nhiên yếu tố này chẳng có gì cản trở phái mạnh đến với ngành dược cả. Nếu bạn là nam, nghề dược lại giúp bạn tạo dựng tính cách và phong thái chín chắn, thâm trầm và tinh tế.

HÀNG GHẾ SỐ 6

NHỮNG TỐ CHẤT GIÚP BẠN THÀNH CÔNG TRONG NGHỀ DƯỢC

Bạn có năng lực, thiên hướng về khoa học tự nhiên, đặc biệt là hóa học và sinh học

Tân dược chủ yếu có nguồn gốc từ hóa chất. Từ sản phẩm hóa dầu, các nhà nghiên cứu tổng hợp thành những sản phẩm trung gian, từ đó chế ra thuốc. Mỗi loại thuốc được sàng lọc từ hàng ngàn chất hóa học nên bạn không thể không có một kiến thức hóa học sâu rộng và phong phú. Ngoài ra, những nghiên

cứu này còn đòi hỏi bạn phải có tư duy lôgic để dự đoán và có bàn tay khéo léo, thực nghiệm có độ chính xác cao. Mặt khác, trong hầu hết công việc sản xuất, kiểm nghiệm thuốc... đều cần kiến thức sâu về hoá học.

Bên cạnh đó, thuốc dùng cho con người - một thực thể sinh vật. Khi thuốc vào cơ thể, các yếu tố cơ thể làm thay đổi thuốc và sự thay đổi ở các bộ phận khác nhau là khác nhau. Vì thế, *với dược sĩ kiến thức về sinh học là rất cần thiết*. Không chỉ vậy, sinh vật còn là nguồn cung cấp dược phẩm. Thuốc làm từ cây cỏ, động vật ngày càng được ứng dụng nhiều trong trị bệnh bởi độ an toàn cao hơn thuốc có nguồn gốc hóa chất.

Cùng với hoá học và sinh học, trong nghề dược, năng lực trong những khoa học khác cũng rất quan trọng. Vì vậy, khi lựa chọn nghề này, bạn cần tự rèn luyện vốn kiến thức khoa học tổng hợp.

Bạn là người kiên trì, cẩn thận và ngăn nắp

Tính kiên trì, nhẫn nại rất cần với nghề dược vì đây là công việc đòi hỏi tính chính xác

cao, thời gian lâu dài. Trong bào chế thuốc, để đảm bảo chế phẩm thuốc có hiệu lực điều trị cao cần nhiều công đoạn nghiên cứu và thực hiện chính xác, tỉ mỉ về nhiều lĩnh vực như động dược học (hấp thu, phân bố, thải trừ), sinh dược học (ảnh hưởng của cơ thể đến thuốc).

Tính gọn gàng, ngăn nắp giúp cho các thao tác hợp lý, nhanh chóng, giảm thiểu nhầm lẫn. Nhầm lẫn là điều cấm kỵ trong nghề dược, vì nó không chỉ ảnh hưởng đến bản thân mà còn gây nguy hiểm cho nhiều người, dẫn tới hậu quả khó lường.

Bạn ham đọc sách và thích khám phá

Xu hướng chung của ngành dược thế giới là nghiên cứu không ngừng các dược phẩm mới với mục đích cải thiện các đặc điểm như tạo ra hiệu quả điều trị cao, an toàn, tính đặc trị, tiện dụng, hương vị dễ chịu, tuổi thọ cao, gọn nhẹ.... Trong khi đó, vi khuẩn và virus luôn có xu hướng biến đổi linh hoạt, chống lại tác dụng của thuốc nên các căn bệnh nhiễm trùng luôn cần thay đổi thuốc. Bởi vậy, các nhà khoa học thường xuyên phải nghiên cứu,

tìm loại thuốc diệt vi khuẩn mới. Nhu cầu và khả năng về thuốc mới là vô hạn, đặt ra yêu cầu ham học hỏi, say mê khám phá ở người dược sĩ chân chính.

Muốn khám phá, trước hết bạn phải có kiến thức. Dược sĩ cần đọc sách để định hướng nghiên cứu, thực hiện công việc với thời gian ngắn nhưng hiệu quả. Ví dụ năm 1929, Fleming phát hiện tình cờ ra Penicilin - thuốc kháng sinh, tạo nên cuộc cách mạng trong y học. Tuy nhiên, đó hoàn toàn không phải cái ngẫu nhiên bình thường mà là cái tình cờ của

nhà bác học, là kết quả của một quá trình không ngừng tìm kiếm và phấn đấu.

Ngay cả khi bạn không chọn công việc nghiên cứu mà muốn trở thành một nhà phân phối thuốc, bạn cần biết cách giới thiệu thuốc, cho lời khuyên với người dùng. Ở Việt Nam hiện nay có tới mười nghìn biệt dược và liên tục có thuốc mới được nhập vào.

Bạn có đầu óc kinh doanh

Phẩm chất trên đặc biệt thích hợp nếu bạn chọn lĩnh vực sản xuất hoặc kinh doanh phân phối thuốc. Công việc này đòi hỏi bạn phải nhạy cảm, biết nắm thời cơ, nắm được nhu cầu thuốc khi bệnh phát sinh, quy luật phát sinh bệnh. Ví dụ như mùa hè dễ bị lỵ, tiêu chảy...; mùa đông dễ viêm phế quản, hen phế quản; mùa xuân dễ bị viêm khớp, sởi...

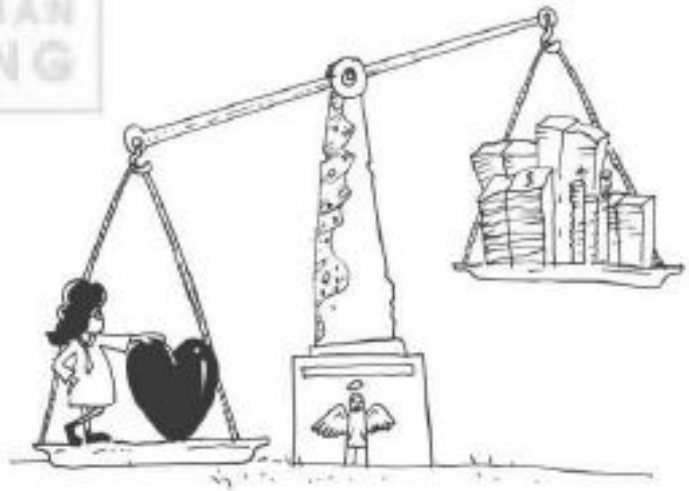
Bạn giỏi ngoại ngữ, đặc biệt là vốn từ chuyên ngành phong phú

Trong quá trình học tập, việc bạn phải tiếp xúc với tài liệu nước ngoài chưa qua chuyển dịch là thường xuyên. Chính vì vậy,

bạn buộc phải có vốn ngoại ngữ phong phú để nhanh chóng tiếp thu những thành tựu y dược học mới của thế giới. Tiếng Anh và tiếng Pháp là những ngôn ngữ đang được sử dụng phổ biến trên thế giới, sẽ rất thuận lợi cho bạn trong việc tiếp cận nền y học phương Tây hiện đại. Ngoài ra, học tiếng Trung cũng là một sự lựa chọn rất tốt nếu bạn quan tâm đến y dược học cổ truyền.

Bạn có hoài bão nghề nghiệp

Cũng như những nghề khác, nghề dược có những thách thức và gian nan riêng. Trừ những trường hợp may mắn ngẫu nhiên vốn

rất ít xảy ra, bạn sẽ chỉ có thể vượt qua những gian nan ấy để đi đến thành công với niềm đam mê và hoài bão lớn như chủ doanh nghiệp dược, nhà khoa học dược, nhà quản lý dược...

NHỮNG ĐIỀU CÓ THỂ CẢN TRỞ BẠN TRONG NGHỀ DƯỢC

Năng lực khoa học tự nhiên của bạn yếu

Bạn thường toát mồ hôi lạnh lo lắng mỗi khi đến giờ toán, lý, hóa, sinh. Sự thiếu hụt về tư duy lôgic, vốn là đặc thù của khoa học tự nhiên sẽ hạn chế bạn trong việc nghiên cứu, kiểm nghiệm thuốc.

Bạn thường hấp tấp, vội vàng và khó làm việc gì từ đầu đến cuối

Tính cách ấy khiến bạn:

- *Thiếu kiên trì trong công việc* trong khi đây là nghề nghiệp đòi hỏi sự nhẫn nại rất cao. Chỉ riêng việc kiểm nghiệm tác dụng thuốc thôi, bạn phải thực hiện nhiều lần trên cơ thể động vật rồi những người tình nguyện, có khi kéo dài đến hàng chục năm.

- *Giảm độ chính xác khi làm việc* trong khi

đây lại là công việc đòi hỏi độ chính xác cao. Chỉ chênh lệch một phần nghìn gam cũng có thể đánh đổ công sức cả đời của bạn, không kể đến những tác hại vô cùng với người sử dụng.

- *Giảm tính thuyết phục với khách hàng, bệnh nhân.* Trình độ dân trí của nước ta ngày một cao, đòi hỏi dược sĩ phải có kiến thức vững vàng để truyền tải thông tin một cách khoa học tới khách hàng.

Bạn thích vận động, khó ngồi yên một chỗ

Đây là mộtưu điểm trong xã hội công nghiệp ngày nay, là mẫu người năng động. Songưu điểm này cũng tạo ra những nhược điểm như nôn nóng, thiếu kiên trì với những công việc đòi hỏi sự nhẫn nại cao như đọc sách, nghiên cứu, làm thực nghiệm khoa học...

Tuy nhiên, nếu bạn say mê nghề dược mà trót mang nhược điểm trên thì cũng đừng nản lòng. Bạn có thể khắc phục chúng ngay từ bây giờ. Biết cách nhận thức và rèn luyện khắc phục những điểm hạn chế của bản thân chính là phẩm chất tuyệt vời nhất mà mỗi chúng ta nên tạo dựng cho mình.

HÀNG GHẾ SỐ 7

NGHỀ DƯỢC - HỌC Ở ĐÂU ?

Ở nước ta, công tác đào tạo y dược đã có lịch sử gần một trăm năm và phát triển tương đối toàn diện.

* Bạn có thể học để trở thành dược sĩ tại *Trường Đại học Dược Hà Nội, Trường Đại học Y - Dược Tp. Hồ Chí Minh, Học viện Quân Y, Trường Đại học Y (Đại học Huế), Trường Đại học Y - Dược Cần Thơ, Trường Đại học Y (Đại học Thái Nguyên)...*

Tại đó, bạn sẽ được đào tạo những kiến thức lý thuyết và thực hành cơ bản trong ngành dược. Các lĩnh vực khoa học chính trong chương trình đào tạo dược sĩ là:

- **Hoá học** có các môn *Hoá đại cương, Hoá vô cơ, Hoá hữu cơ, Hoá phân tích, Hoá dược, Hoá học các hợp chất tự nhiên, Hoá lý...*

- **Sinh học** có các môn *Thực vật, Công nghệ sinh học và sản xuất dược phẩm, Dược liệu, Dược lý, Sinh lý người, Vi sinh, Sinh hoá, Bệnh học, Giải phẫu, Dược lâm sàng...*

- **Khoa học quản lý** có *Luật dược, Quy chế ngành dược, Quản trị nghiệp vụ dược, Quản trị kinh doanh dược...*

Tuy nhiên, cánh cửa vào đại học không phải mở ra cho bất kỳ ai, đặc biệt là ngành dược thường vốn có điểm tuyển rất cao. Vì vậy, nếu tự cảm thấy bản thân còn nhiều e ngại, sao bạn không lượng sức và đăng ký vào các trường trung học dược như *Trung học Dược Hải Dương* (trungương), trung học y ở một số địa phương (có đào tạo dược sĩ trung học)...

Một điều kiện thuận lợi là sau khi tốt nghiệp trung học dược, bạn hoàn toàn có thể tiếp tục học lên những trình độ cao hơn.

Muốn biết về việc đào tạo dược sĩ trung học tại địa phương, bạn nên tới Phòng nghiệp vụ dược tại Sở y tế của địa phương mình để tìm hiểu những thông tin cần thiết.

Từ năm 2004, *Trường Đại học Dược Hà Nội* mở thêm lớp đào tạo dược sĩ trung học. *Tóm lại, có rất nhiều cách và con đường để bạn thực hiện mơước của mình. Chọn được cách thức và con đường phù hợp sẽ giúp bạn đến được đích.*

* Trở thành dược tá tương đối đơn giản. Bạn có thể đăng ký vào khóa đào tạo dược tá do Sở Y tế tại địa phương của mình mở. Các lớp học này không có kế hoạch định kỳ mà tùy thuộc vào nhu cầu của từng địa phương.

* Công nhân dược thường được tổ chức đào tạo tại xí nghiệp theo yêu cầu riêng của các đơn vị sản xuất.

Tự học từ ngày hôm nay

Sẽ là khá chậm trễ nếu bạn đợi tới khi yên vị trong trường đại học mới tìm hiểu về nghề nghiệp mình định học. Nghề dược là một lĩnh vực khó, tính chuyên môn cao song bạn hoàn toàn có thể tự chuẩn bị cho mình một số kiến thức cần thiết từ lúc này.

Bạn có thể tới thư viện, hiệu sách tìm đọc một số tài liệu đơn giản về y dược. Tôi quan sát một số nhà thuốc, bệnh viện mà bạn biết, cố gắng nhớ tên vài loại thuốc phổ biến, thành phần, công dụng cũng như tác dụng không mong muốn (được ghi rõ trên bao bì).

Bên cạnh đó, nếu bạn khá về ngoại ngữ và biết sử dụng Internet, bạn có thể tham khảo một số trang web về ngành dược như:

http://www.pharmacy.wsu.edu/index.html
http://www.institute-shot.com
http://www.qub.ac.uk/pha/webpages/general/
http://www.fip.org/education/
http://www.escp.nl/
http://www.pharmweb.net

Ngay cả khi bạn đã trở thành một dược sĩ,

việc học tập, không ngừng nâng cao trình độ vẫn rất quan trọng.

Dù bạn làm việc ở mảng nào của ngành dược, bạn luôn phải cập nhật những thông tin mới nhất của dược học thế giới và trong nước. Với sự phát triển của khoa học công nghệ và nỗ lực không ngừng của nhân loại, mỗi ngày trôi qua lại có những phát hiện, phát minh mới về thuốc trên hành trình chăm sóc sức khoẻ cộng đồng ngày càng tốt hơn.

Để nâng cao kiến thức, ngoài việc tự học, bạn nên học tiếp để đạt trình độ học vấn cao hơn: *Thạc sỹ dược học, Tiến sỹ dược học, Tiến sỹ khoa học* (trong hoặc ngoài nước)... Để đạt kỹ năng tốt hơn trong thực hành, có thể học *dược sỹ chuyên khoa I, chuyên khoa II...*

Bạn đã tham quan 7 hàng ghế của Toa tàu số 5: NGHỀ DƯỢC. Nếu bạn thấy không hợp với nghề này, còn rất nhiều toa tàu với những nghề nghiệp thú vị để bạn khám phá. Nếu bạn thấy mình đúng là một dược sĩ bẩm sinh, hãy bước tới:

HÀNG GHẾ SỐ 8

HÀNG GHẾ SỐ 8

BẠN QUYẾT ĐỊNH

Chào mừng bạn, dược sĩ tài năng trong tương lai. Đây là hàng ghế dành cho chính bạn, những người quyết định ở lại toa tàu này.

Thật khó nói lịch sử ngành dược được bắt đầu chính xác từ bao giờ. Từ xa xưa, những người tiền sử từ bản năng và học theo chim thú, đã biết sử dụng thuốc. Qua hàng ngàn năm, có vô vàn phát minh vĩ đại về dược phẩm. Nhưng cuộc sống vẫn liên tục đòi hỏi những

khám phá, những phương thuốc mới. *Và bạn, với nghề dược, luôn có cơ hội làm dầy hơn nữa những thành tích kỳ diệu của nhân loại trong cuộc chiến chống lại bệnh tật.*

Nếu bạn đã lựa chọn nghề dược, hãy bắt đầu từ ngày hôm nay. Sao bạn không thử làm người quản lý kho thuốc gia đình nhỉ? Hãy học hỏi thêm cả những bài thuốc cổ truyền vốn rất phổ biến. Như cách bà của bạn chữa chứng nhức mỏi, cảm sốt, bong gân... chẳng hạn. Ngoài những kiến thức bổ ích học được, bạn sẽ cảm thấy niềm vui được là người chăm sóc sức khỏe cho người thân và bạn bè.

Tuy nhiên, hãy cẩn thận, chớ có dại dột tập làm nhà nghiên cứu và thử nghiệm ngay trên cô em gái của bạn đấy nhé. Dược là một lĩnh vực đầy tiềm năng nhưng cũng rất nguy hiểm. Ngay cả những nhà nghiên cứu giỏi và dày dạn kinh nghiệm vẫn luôn phải vô cùng thận trọng.

Trong quan niệm cả phương Đông và phương Tây, số 8 là con số của sự nỗ lực và may mắn. Chúc các bạn thành công!

HÀNG GHẾ SỐ 9

BẠN MUỐN BIẾT

- **Lược sử ngành dược qua tranh vẽ**

Thời tiền sử

Người cổ đại học các "bài thuốc" bằng cách quan sát động vật, chim chóc... Những kinh nghiệm như thế liên tục được truyền lại và bổ sung từ đời này qua đời khác.

Nghề dược ở Babylon cổ đại

Babylon được coi là cái nôi của văn minh với những kiến thức sơ khai nhất về nghệ thuật bào chế thuốc (khoảng năm 2600 trước công nguyên). Những tấm bảng đất sét ghi lại các triệu chứng của bệnh, cách chữa trị... Những phương pháp chữa bệnh của người Babylon cổ đại vẫn còn được ứng dụng trong y học hiện đại.

Nghề dược ở Trung Quốc cổ đại

Theo huyền thoại, ngành dược Trung Hoa bắt nguồn từ Thần Nông (khoảng năm 2000 trước công nguyên). Ông thử dược tính của thảo mộc trên cơ thể mình và ghi lại 365 vị thuốc...

Papyrus Ebers

Trong lịch sử dược học Ai Cập cổ đại, nổi tiếng nhất là cuốn "Papyrus Ebers" (khoảng năm 1500 trước công nguyên), tập hợp 800 bài thuốc với 700 vị thuốc.

Dược học trong nhà tu

Thời kỳ trung cổ, ở phương Tây, kiến thức dược học khắp nơi được lưu giữ trong thư viện của nhà thờ. Các thầy tu thu lượm các cây thuốc trên cánh đồng hoặc trồng trong vườn.

Nghề y và nghề dược tách rời

Năm 1240, ở đảo Sicily phía nam Italy, vua Frederick II của nước Đức và Sicily ra sắc lệnh chuyên biệt hóa chức năng và nhiệm vụ của dược sĩ dược học được tách ra khỏi y học..

Tiêu chuẩn hóa dược phẩm

Năm 1883, Parke và Davis giới thiệu danh sách hai mươi chất lỏng tiêu chuẩn. Đây được coi là một bước phát triển trong việc tiêu chuẩn hoá dược phẩm.

Kỷ nguyên của thuốc kháng sinh

Vào năm 1929, Fleming tình cờ phát minh ra penicillin, được nghiên cứu hoàn thiện bởi Florey và

Chain vào khoảng năm 1940. Thành tựu này đã tạo ra bước đột phá trong ngành dược thế giới trong việc chữa trị các bệnh nhiễm trùng.

Sự phát triển của ngành công nghiệp dược

Với một loạt những thành tựu vĩ đại, thế kỷ XX chứng kiến sự phát triển chưa từng thấy của ngành công nghiệp nghiên cứu và sản xuất dược phẩm. Ngày nay, trên thế giới, sản xuất dược phẩm là một ngành công nghiệp thu lợi nhuận cao. Tuy nhiên, vấn đề về chống độc quyền và hạ giá thuốc ở các nước nghèo lại đang được đặt ra bức thiết.

Ngành dược ở Việt Nam

Thời thượng cổ, những mầm mống sơ khai nhất của nghề dược đã phát triển tại Việt Nam, bắt đầu với những kinh nghiệm truyền miệng trong dân gian.

Thế kỷ II trước công nguyên, "Long uy bí thư" xứ Giao Chỉ (tên gọi nước ta ngày xưa) đã ghi lại hàng trăm loại thuốc.

Cũng như một số lĩnh vực khác, dược Việt Nam chịu nhiều ảnh hưởng của dược Trung Quốc về cả lý thuyết lẫn thực hành. Tuy nhiên, nền y - dược của chúng ta vẫn đậm đà bản sắc dân tộc. Những danh y như Tuệ Tĩnh, Hải Thượng Lãn Ông luôn đề cao thuốc Nam và chủ trương *"thuốc Nam chữa người Nam"* (*Nam dược trị nam nhân*).

Thời kỳ này, người thầy thuốc đảm nhận công việc của cả phần y và dược (phần y: chẩn đoán, kê đơn; phần dược: chế biến, bào chế vị thuốc...).

Từ thời phong kiến, y - dược học đã rất được coi trọng. Dưới triều hậu Lê, nhà vua mở khoa thi y học và xây dựng Y miếu, các tỉnh

đều có kho thuốc. Luật Hồng Đức còn đặt ra quy chế chặt chẽ hoạt động y - dược.

Dưới thời Pháp thuộc, cùng với sự xâm nhập của tây y, dược học Việt Nam dần được tách rời khỏi y học.

Năm 1904, Trường Đại học Y- Dược Hà Nội được thành lập, năm 1926 đào tạo dược sĩ khoá đầu tiên. Bệnh viện thành phố (tỉnh) lớn có phòng bào chế do dược sĩ phụ trách. Ba viện bào chế thuốc được mở tại 3 miền Bắc kỳ, Trung kỳ và Nam kỳ cung cấp cho các cơ quan y tế nhà nước.

Năm 1934, dược sĩ Vũ Đỗ Thìn, tốt nghiệp đại học Dược khoa Paris mở hiệu thuốc đầu tiên tại Hà Nội. Dù bị thực dân chèn ép, các dược sĩ Việt Nam như Hồ Đắc Ân, Hồ Thu, Phạm Doãn Điềm, Đỗ Tất Lợi... đã tự tìm công thức, bào chế một số biệt dược, bán rộng rãi trong cả nước và được khách hàngưa chuộng.

Sau cách mạng tháng Tám 1945 diễn ra liên tiếp hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ. Từ cơ sở vật chất ban đầu hầu như không có gì, thiếu dược sĩ, nhân công, trang

thiết bị, vật tư và cả kinh nghiệm tổ chức, quản lý... ngành dược Việt Nam đã phát huy tinh thần tự chủ sáng tạo, vượt qua khó khăn kịp thời cung cấp thuốc men cho quân đội và nhân dân. Chủ trương được đề ra là sản xuất theo hướng tự lực cánh sinh, tận dụng mọi nguyên liệu sẵn có... Chúng ta đã tạo ra thuốc chống sốt rét từ lá trường sơn, vỏ cây sữa, dây kí ninh; thuốc chữa lị amíp bằng hạt khổ sâm, chữa ho bằng cao bách bộ, nam bán hạ...

Ngay trong thời kỳ này, công tác đào tạo dược đã được đẩy mạnh. Các lớp dược trung cấp được mở ở Thanh Hoá, dược đại học mở ở Việt Bắc, các liên khu mở nhiều lớp dược tá. Đầu năm 1964, Trường đại học Dược tách ra từ *Trường Đại học Y - Dược*. Nhiều cán bộ được gửi sang Trung Quốc và các nước Đông Âu để đào tạo chuyên sâu về dược.

Sau khi đất nước thống nhất, ngành Dược ở miền Bắc đã có 3 xí nghiệp dược phẩm tương đối hoàn chỉnh, 1 xí nghiệp hoá dược trực thuộc trungương, 18 xí nghiệp địa phương, bên cạnh một mạng lưới phân phối dược phẩm cũng khá hoàn chỉnh từ

Trungương đến địa phương do Nhà nước độc quyền quản lý, hoạt động theo cơ chế bao cấp.

Cùng với chính sách Đổi mới của Đảng và Nhà nước năm 1986, ngành dược Việt Nam bước vào một thời kỳ mới. Các cơ sở tư nhân được thành lập, hoạt động theo cơ chế thị trường, dưới định hướng xã hội chủ nghĩa.

Công nghiệp dược phát triển, đảm bảo một phần nhu cầu về thuốc, khắc phục tình trạng thiếu thuốc nhiều năm trước đây. Năm 1995, bình quân lượng thuốc trên đầu người tăng gấp 8 lần so với thời kỳ bao cấp.

Các doanh nghiệp Trungương được tổ chức lại thành Tổng công ty Dược Việt Nam. Các doanh nghiệp tư nhân và các nhà thuốc đã tham gia góp phần cung ứng, đặc biệt là bán lẻ thuốc cho nhân dân.

Đồng thời, hợp tác, giao lưu quốc tế ngày càng mạnh mẽ đang tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển của ngành dược ở Việt Nam, cũng như mở ra nhiều cơ hội cho người làm trong nghề dược.

Một số địa chỉ đào tạo dược sĩ đại học

TRƯỜNG ĐẠI HỌC DƯỢC HÀ NỘI
13 - 15 Lê Thánh Tông, Hà Nội.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y- DƯỢC TP. HỒ CHÍ MINH
217 Hồng Bàng, Q. 5, Tp. Hồ Chí Minh.

HỌC VIỆN QUÂN Y
Thị xã Hà Đông, tỉnh Hà Tây.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y (ĐẠI HỌC HUẾ)
Số 3 Lê Lợi, Tp. Huế.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y- DƯỢC CẦN THƠ
243 D Trần Văn Khéo, Tp.Cần Thơ.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y (ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN)
Đường Lương Ngọc Quyến, P. Quang Trung, Tp. Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên.

Danh nhân ngành dược

DANH NHÂN THẾ GIỚI

Hypocrate (460 - 377 trước CN) sinh ra ở đảo Cos, Hy Lạp. Không chỉ chữa bệnh mà còn là một nhà bào chế thuốc, ông là người đề ra *Lời thề Hypocrate* vẫn được truyền tụng đến tận ngày nay.

Galier (131 - 201) sinh ra ở Thổ Nhĩ Kỳ, được coi là tổ sư của ngành dược. Ông vừa chữa bệnh vừa điều chế các dạng thuốc: viên hoàn, mỡ, đạn, xông, dán... và không ngừng hoàn thiện các phương pháp điều chế để dùng trong điều trị.

Albucasis (926 - 1013) là một trong những danh y có công xây dựng ngành bào chế thuốc. Ông đã để lại một bộ sách 30 cuốn, trong đó có 23 cuốn viết về các thuốc kép, thuốc đơn, các thuốc thay thế cho nhau, các phương tiện cân, đong, đo đếm trong ngành dược. Ngoài ra, trong bộ sách, Albucasis còn trình bày chi tiết cách bảo quản, các dụng cụ đựng thuốc.

Carl Wilhelm Scheele (1742 - 1786) là dược sĩ và nhà hóa học vĩ đại, người đã cống hiến cho nhân loại vô số những phát minh. Ông chưa bao giờ quên rằng mình, trước hết, là một dược sĩ. Bắt đầu ở một góc kho thuốc ở Gothenburg, Thụy Điển, với thiên tài hiếm có, ông đã khám phá ra oxy, khí clo, axit xyanhydric, vonfram, glycerin...

Louis Pasteur (1822 - 1895) xuất phát từ ngành hoá học, nhưng vẫn được coi là danh nhân của y dược học. Ông phát hiện vai trò của vi khuẩn làm rung chuyển nền móng của y học, tìm ra phương pháp tiêm chủng vắc xin phòng bệnh tả gà, phương pháp tiêm chủng vắc-xin phòng bệnh than cho gia súc. Năm 1885, sau nhiều nghiên cứu, vắc-xin phòng bệnh dại của ông thành công.

Alexandre Fleming (1881 - 1955) là người có công phát hiện Penicilin (thuốc kháng sinh) năm 1929. Sau đó các nhà khoa học trên thế giới đã tìm tòi cải tiến việc sản xuất Penicilin, mở ra kỷ nguyên mới trong việc trị các bệnh do vi khuẩn.

DANH NHÂN VIỆT NAM

Tuệ Tĩnh (1225 - 1299) tên thật là Nguyễn Bá Tĩnh. Là danh y dưới thời Trần, ông đã tổ chức trồng thuốc, kiếm thuốc, chế thuốc; phổ biến phương pháp phòng bệnh và chữa bệnh. Ngoài việc kết hợp vận dụng các phương pháp chữa bệnh đơn giản như xông, cứu, chườm, xoa, bóp..., ông còn đề ra phương

châm *"Thuốc Nam chữa người Nam"* (*Nam dược trị Nam nhân*). Chú tâm ghi chép những kinh nghiệm và nghiên cứu của mình, Tuệ Tĩnh đã để lại các bộ sách nổi tiếng *Nam dược thần hiệu* (11 quyển) và *Hồng nghĩa giác tư y thư* (2 quyển).

Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác (1720 - 1791) phát huy truyền thống của Tuệ Tĩnh, ông sưu tầm, phát hiện thêm thuốc Nam bổ sung vào dược học dân tộc, nghiên cứu và phổ biến cho nhân dân áp dụng.

Ông chú trọng giáo dục đạo đức thầy thuốc (*Y huấn cách ngôn*), xây dựng quy tắc chẩn đoán và chữa bệnh. Bộ sách ông để lại *Hải Thượng Lãn Ông y tông tâm tĩnh* gồm 28 tập, 66 quyển, là bộ sách quý với nội dung phong phú, toàn diện, bao gồm Y đức, Vệ sinh phòng bệnh, chẩn đoán mạch học...

Đặc biệt, tập *Vệ sinh yếu quyết* đã chỉ dẫn phương pháp vệ sinh toàn diện theo cách sinh hoạt của nhân dân ta, phòng bệnh tại gốc, tu dưỡng tinh thần...

GS.TS. Trương Công Quyền (1908 - 2000) tham gia đào tạo thế hệ dược sĩ đầu tiên của nước ta. Khi là trưởng đơn vị nghiên cứu xạ khuẩn - kháng sinh (sau này là bộ môn Vi sinh - kháng sinh), ông đã chủ trì nghiên cứu, sàng lọc hơn 4000 nòi xạ khuẩn từ các mẫu bùn đất khắp nơi trên miền Bắc...

Năm 1963, với cương vị Chủ tịch Hội đồng Dược điển Việt Nam, ông chỉ đạo soạn thảo một trong những bộ Dược điển đầu tiên ở Đông Nam Á: *Bộ Dược điển Việt Nam*.

GS. TSKH. Đỗ Tất Lợi (1919) từng là Viện trưởng Viện khảo cứu chế tạo dược phẩm Cục Quân y từ những ngày đầu kháng chiến chống pháp, sau là chủ nhiệm Bộ môn Dược liệu Trường đại học Y dược Hà Nội...

Bộ sách *Những cây thuốc và vị thuốc Việt Nam* của ông trình bày hơn 750 loại cây thuốc, vị thuốc, được đánh giá mang tầm cỡ thế giới. Nhờ nó, ông được Hội đồng Khoa học tối cao Liên Xô đặc cách phong học vị tiến sĩ khoa học.

Tại *Hội chợ Triển lãm sách Quốc tế Matxcơva* năm 1983, bộ sách được tuyển chọn

là một trong bảy viên ngọc, công trình về cây thuốc nhiệt đới chính xác, tỉ mỉ và khoa học nhất đến thời điểm đó.

GS. NGND. Vũ Văn Chuyên (1922) cống hiến cả đời mình cho sự nghiệp giáo dục của ngành Y - Dược Việt Nam. Ông có nhiều công trình nghiên cứu khoa học được đánh giá cao, là người thầy lớp lớp thế hệ các dược sĩ Việt Nam yêu mến, được Chính phủ phong tặng danh hiệu Nhà giáo Nhân dân. Năm 1995, ông về hưu và đứng đầu một tổ chức phi chính phủ nghiên cứu thuốc cai nghiện ma tuý CEDEMEX. Năm 2003, thuốc cai nghiện ma tuý CEDEMEX được nghiên cứu thành công, thu hút sự quan tâm của cả báo chí nước ngoài.

GÓC CHIA SẺ

Với cuốn cẩm nang nho nhỏ này trong tay, các bạn đã hiểu rõ hơn về một nghề nghiệp hấp dẫn trong xã hội. Có thể bạn sẽ dừng chân ở đây, cũng có thể bạn quyết định dời sang "toa tàu" khác. Nếu bạn còn lưỡng lự và cần những chỉ dẫn hay những thông tin chi tiết hơn, hãy liên hệ với chúng tôi. **Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh** luôn mở rộng chào đón bạn *và sẵn sàng giải đáp thắc mắc của các bạn.*

Đặc biệt, mỗi câu hỏi của các bạn là tư liệu quý báu, giúp những người tham gia xây dựng tủ sách, cải tiến, nâng cấp để tủ sách ngày càng hấp dẫn, thiết thực và hiệu quả hơn. Chúng tôi cũng rất mong nhận được ý kiến đóng góp, chia sẻ của quý vị phụ huynh, các thầy cô giáo và những ai quan tâm đến công tác hướng nghiệp cho thế hệ trẻ - tương lai của đất nước.

Xin liên hệ theo địa chỉ:

Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh

Nhà xuất bản Kim Đồng, 55 Quang Trung, Hà Nội.

Email: kimdong@hn.vnn.vn

Nếu bạn viết thư, hãy gửi kèm phong bì ghi rõ địa chỉ của bạn nhé. Chúng tôi sẽ dùng nó để chuyển câu trả lời đến với bạn.

CHUYÊN GIA KHUYÊN BẠN

Nhằm giúp các bạn tìm được cho mình một phương pháp hợp lý trong việc tiếp cận và lựa chọn nghề nghiệp, *Góc chia sẻ* sẽ liên tục giới thiệu tới bạn những lời khuyên của các chuyên gia tư vấn hướng nghiệp thế giới.

10 bước để lập kế hoạch cho nghề nghiệp tương lai của bạn

1. *Chuẩn bị một cuốn sổ và cây bút để ghi lại những khám phá của bạn về bản thân và nghề nghiệp.*

2. *Điều đầu tiên đáng quan tâm là sở thích của bạn.*

Trong cuộc sống hàng ngày, những công việc thế nào khiến bạn vui vẻ? Trên lớp bạn thích học những môn học nào? Nếu bây giờ cho bạn làm một việc tuỳ thích, cái đầu tiên bạn nghĩ đến là gì? Vì sao nó thu hút bạn? Liệt kê ra những hoạt động khiến bạn thích thú trong hai năm vừa rồi. Bạn sẽ tự khám phá được những điều thú vị về bản thân mình.

3. *Sở trường của bạn là gì?*

Giờ đây bạn đã biết bạn thích làm gì và nó liên quan thế nào đến những nhóm ngành nghề khác nhau. Bạn cần phải làm rõ khả

năng của mình. Hãy lập một danh sách những ưu thế nổi trội của bạn. Bạn học khá nhất những môn học nào? Hoá học? Sinh học? Hay ngoại ngữ? Lịch sử?

Để rõ hơn về năng lực của mình, bạn có thể tham khảo thêm địa chỉ:

http://www.d.umn.edu/student/loon/car/self/career_transfer_survey.htm

4. *Quan niệm, nguyên tắc về cuộc sống của bạn là gì?*

Quan niệm và nguyên tắc sống có ảnh hưởng sâu sắc tới sự thoả mãn của bạn với nghề nghiệp đã chọn. Bạn có quan trọng việc phải sống ở một nơi cố định? Bạn có luôn hướng tới sự mạo hiểm? Bạn có thường quan tâm tới những người xung quanh không?... Hãy lập ra một bảng kê cho chính mình nhé!

5. *Nghiên cứu kỹ lưỡng về các nghề nghiệp.*

Bộ sách này chính là một công cụ tốt cho bạn. Tìm hiểu những yếu tố mà từng nghề nghiệp hấp dẫn bạn, như trình độ học vấn cần thiết, mức lương bổng, điều kiện làm việc, triển vọng và nhiều thứ khác nữa... Ghi ra những nghề nghiệp bạn thấy thích thú và phù hợp.

6. *So sánh khả năng và sở thích của bạn với những nghề nghiệp bạn vừa lựa chọn.*

Nghề nào thích hợp nhất với khả năng, sở thích, cá tính của bạn? Có thể đó chính là nghề nghiệp dành cho bạn. Bạn cũng có thể thử làm

một bài trắc nghiệm trên Internet tại một số địa chỉ sau:

http://www.choicedegree.com

http://www.schoolfinder.com/careers/3step1.asp

http://www.jobfutures.ca/

7. *Xác định mục tiêu nghề nghiệp.*

Bạn đã lựa chọn nghề nghiệp nào phù hợp nhất với bạn. Giờ có thể xác định mục tiêu lớn bạn muốn đạt tới trong nghề nghiệp đó và bắt đầu một kế hoạch để thực hiện. Ví dụ trong 10 năm nữa, bạn muốn trở thành một lập trình viên hàng đầu tại Việt Nam.

8. *Chọn trường, ngành học phù hợp với mục tiêu nghề nghiệp và học lực.*

Bạn có thể tìm thấy thông tin này ở ngay Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh.

9. *Tham khảo ý kiến của gia đình bạn bè,* nhờ họ đánh giá tính thực tế trong kế hoạch của bạn.

10. Khi không còn điểm gì vướng mắc nữa, dán kế hoạch của bạn lên tường và *bắt đầu nỗ lực thực hiện nó từ ngày hôm nay.*

Kinh nghiệm: Hãy nhớ rằng, quyết định những mục tiêu cho sự nghiệp của bạn không phải là một công việc nhanh chóng chỉ cần mất một vài giờ. Đó là một quá trình lâu dài. Bạn có thể quyết định lĩnh vực rộng mà mình muốn theo đuổi và sau đó, trong một vài tháng tới, có những quyết định cụ thể hơn.

Ý KIẾN CỦA BẠN

Trên đây là những lời khuyên của các chuyên gia hướng nghiệp, còn bạn, bạn nghĩ thế nào? Hãy chia sẻ ý kiến của bạn với mọi người.

Chúng tôi xin gợi ý một số đề tài:

* Chúng ta cần phải bắt đầu suy nghĩ nghiêm túc về nghề nghiệp từ khi nào?

* Bạn nghĩ gì về công tác hướng nghiệp trong nhà trường? Nếu bạn là người chịu trách nhiệm về vấn đề này, bạn sẽ làm gì?

* Nghề nghiệp nào gây ấn tượng mạnh cho bạn, tại sao?

* Bạn thường dựa vào những tiêu chí nào khi chọn ngành, nghề?

* Bạn nghĩ sao về việc nối nghiệp cha (mẹ)? Bạn có chịu áp lực về điều này không?

.....

Những ý kiến hay, thú vị của bạn sẽ được chọn đăng, kèm theo một khoản nhuận bút nho nhỏ.